

יוני 2008

דיון ציבורי – שקיות

- השימוש הבלתי מוגבל בשקיות פלסטיק, גורם למגוון בעיות סביבתיות.
- קיימת הסכמה רחבה בציבור לגבי נחיצותן של פעולות לצמצום השימוש בהן.
- הנושא נמצא על סדר היום הציבורי למעלה משנה, ולמרות מגוון הפעולות שננקטו עד כה, אשר כוללות השקת קמפיין בנושא, הצעת 4 הצעות חוק, יוזמת רשתות השיווק לממכר שקיות רב פעמיות ועוד, לא חל עד כה צמצום מספק בשימוש בשקיות.
- מטרתו של הדיון הציבורי השני שעורך המשרד להגנת הסביבה הוא לגבש עמדה לדרך פעולה שתביא לפתרון הבעיה.

להלן עיקרי הדברים שעלו בדיון:

ח"כ יוחנן פלסנר

האלטרנטיבה של התמקדות בהסברה וחינוך בלבד אינה טובה ולא תביא לתוצאות המיוחלות. יש לגרום לצרכנים ובתי העסק לשלם את העלות האמיתית של השקית ובכך לגרום בפועל לצמצום השימוש בשקיות. הפתרון של הטלת היטל הוא לא ישים. התחליף לשקיות המקובלות כיום צריך להיות שקיות מתכלות ביולוגית.

ח"כ דב חנין

שקיות הפלסטיק הם בעיה סביבתית שצריך לטפל בה. צריך לאמץ מודל שישתלב במדיניות סביבתית כוללת תוך שימוש בכלים כלכליים של הפנמת עלויות חיצוניות. יש להציע לציבור אלטרנטיבות לשקיות הפלסטיק ואם הם יהיו טובות ונוחות הציבור יסתגל אליהם.

ח"כ אסתר רינה טרטמן

הצעת החוק שלה ושותפיה היא המתקדמת ביותר בתהליך – מוכנה לקריאה ראשונה. מציגה את עיקרי הצעת החוק שלה ואת הבעיות – היישום והאכיפה עולות כסף, תעשיית הפלסטיק יכולה להיפגע. לאור הדיון בוועדת הפנים נעשתה על ידי המציעים עבודה והצעת החוק שלה תוקנה. להלן העיקרים:

לרשות הצרכן יעמדו בקופות מספר אלטרנטיבות: שקיות פלסטיק עבות יותר היכולות לשמש לשימוש חוזר, שקיות מתכלות, שקיות רב פעמיות. מודל זה יפתור את הבעיות שנבעו מהצעת החוק הראשונה.

ירום אריאב- מנכ"ל משרד האוצר

יש אינטרס ברור להפחתה של שקיות הפלסטיק. הפתרון צריך להיות באמצעי משולב כאשר השלב הראשון הוא הסברה אינטנסיבית במיוחד דרך הילדים. השלב השני – חקיקה.

היטל על שקיות הוא בעייתי ליישום – מערכת גביית המסים אינה מסוגלת לאכוף את גביית ההיטל. לאור זאת מוצע כי בעדיפות הראשונה תיאסר חלוקת / מכירת שקיות גופיה תוך מתן אלטרנטיבות לצרכנים.

בעדיפות שנייה יקבע מחיר מינימום לשקיות פלסטיק 20 – 50 אג' לשקית. ביחד עם הגברת המודעות זה יהיה יותר אפקטיבי.

מאיר בראל – סמנכ"ל התאחדות התעשיינים ומנכ"ל אגוד הפלסטיקה

תומכים באופן עקרוני בהצעת החוק של טרטמן אבל לא במנגנון המוצע. חושבים שהטל או איסור על חלוקת שקיות אינו אמצעי טוב. המחיר של השקיות צריך להיות קרוב לריאלי (ייצור ושיווק). צריך לתת אלטרנטיבות לציבור.

אילן דיבון – משרד התמ"ת

בעד מכירת שקיות בעלות שתיקבע. יקבע תקן לשקיות שפגיעתן בסביבה פחותה. ידרשו הדפסה של סיסמאות איכות סביבה על השקיות.

צבי עברי – יו"ר ארגון יצרני הפלסטיקה והגומי

רוב שקיות הגופייה בארץ מקורן ביבוא ובשטחים. תומכים בהצעת החוק המתוקנת של טרטמן.

יחיאל טיטלבוים – מנכ"ל אקסטרא פלסטיק

ייצור השקיות מפרנס אנשים רבים. לא ניתן לאסור ייצור של שקיות בלבד ללא מוצרי פלסטיק נוספים. תיאר כיצד המכירות של המפעל לאירלנד נפגעו כאשר נכנס החוק באירלנד לתוקף.

ערן מאיר – שופרסל וכן אגוד רשתות השיווק באיגוד לשכות המסחר

יש מגמה של עליה בשימוש בסלים הירוקים. תומכים במתן אלטרנטיבות בקופה כמו בהצעה המתוקנת של טרטמן. הבעיה – קביעת מחיר עבור השקיות וכן אכיפה. הרשתות הגדולות יעמדו בהוראות החוק ואילו המתחרים האחרים לא, אלא יציעו אלטרנטיבות זולות יותר.

אברהם בירנבאום- יו"ר אירגון הסוחרים בישראל

מתנגדים להטלת מחיר בחוק על השקיות. דורש לא ליצור בחוק את החובה לגבות כסף על השקיות, בין השאר בשל מנגנון הגביה שיפריע לעבודת הקמעונאים. בעד חקיקה של איסור מכירת שקיות פלסטיק וחייב מתכלות.

ד"ר רוברטו דלרוקה – שופרסל

הפתרון הטוב ביותר – סלים לשימוש רב פעמי.

אילן בוכריס – סמנכ"ל הריבוע הכחול

מוציאים כ-25 מיליון טון על שקיות גופיה בשנה. הצריכה של שקיות הגופייה היא פי 2 בממוצע ממוצרי צריכה אחרים בגלל שהן מחולקות בחינם. השימוש בסלים רב פעמיים הרבה יותר נוח משקיות הגופייה. במידה וגובים כסף בעבור שקיות הגופייה, הפתרון הישים ביותר הוא מכונה המחלקת את השקיות לצרכנים ומחוברת למחשב כך שניתן לחייב בקלות עבור מספר השקיות שנלקחו.

עו"ד תומר מזרחי – המועצה הישראלית לצרכנות

צריך לשנות את הגישה – אם המחוקק רוצה להפחית את השקיות, צריך ללכת לכיוון היצרן ולא הצרכן. הטל, מחיר או כל פתרון אחר דומה יעלה את סל הצריכה.

אשל סגל ומירב ניר – המועצה לישראל יפה

יש לאסור שימוש בשקיות גופייה. המטרה היא קודם כל לצמצם את השימוש בשקיות בכלל. שקיות מתכלות ביולוגית הן החלופה הטובה לאחר שיצומצם השימוש בשקיות למינימום ההכרחי. יש להגדיר את המפרט המדויק. צריך לשלב בקמפיין טוב.

גלעד אוסטרובסקי – אדם טבע ודין

השקיות המתכלות לא פותרות את הבעיות שיוצרות שקיות הפלסטיק. לדעתם יש צורך בהעלאת רמת השקיות בתקנים לשקיות איכותיות יותר ובעלות גבוהה יותר כך שהצרכנים יצרכו פחות שקיות והשקיות שירכשו יפגעו פחות בסביבה.

שי לבניא- שקלטרוניקס

חברת שקלטרוניקס משווקת מכונות לחלוקה מבוקרת של שקיות בחנויות. המכונות שהחברה משווקת הפחיתו את השימוש בשקיות באחוז ניכר. מציעים לערוך בדיקה מקיפה על אחוזי ההפחתה באמצעות המכונות ולהרחיב את השימוש בהן.

רואי – רעיונות ירוקים

משווקים שקיות מתכלות. תומכים בהצעת החוק של ח"כ פלסנר אבל שעלות על השקיות המתכלות תיפול תהיה על הרשתות.

אלעד עמיחי- המשרד להגנת הסביבה

הבעיה העיקרית הינה הלכלוך ברשות הרבים. שקיות מתכלות לא פותרות את הבעיה.

סיכום:

ח"כ אסתרינה טרטמן

חוזרת על עקרונות הצעת החוק המתוקנת שלה וקוראת לקידומה המהיר.

ח"כ דב חנין

מוכנים לשמוע את עמדת המשרד ולהתקדם ביחד לטובת המטרה.

גדעון עזרא – השר להגנת הסביבה

- לא צריך בכלל להשתמש בשקיות פלסטיק המקובלות כיום.
- הצרכן צריך לשלם את עלות השקיות שהוא לוקח.
- הבעיה העיקרית אינה בהטמנת השקיות עם הפסולת אלא בכלוך ברשות הרבים.
- עמדתו המתגבשת היא שיש לאסור את השימוש בשקיות ה"גופיה"
- יקיים בהקדם דיון מקצועי במשרד בו יעלו כלל השיקולים והעמדות שהועלו בדיון ובעקבות כך תגובש הצעת חוק ממשלתית לטיפול בבעיה.
- מודה למארגנים ולמשתתפים על הדיון הפורה.